

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

LISAD

Lisa 1. Eesti keel

Kursuse nimetus	PRAKILINE EESTI KEEL I
Eelduskursused	-
Lõimumine	Kirjandus, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutit) kontaktundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10. klassis
Kursuse eesmärgid	• tekitada õpilastes huvi eesti keele vastu ning anda eeskujulik eesti keele oskus nii kõnes kui kirjas; • õpetada mõistma eesti keelt ja kultuuri ning kujundada õppijates humanistlikke tõekspidamisi; • anda ülevaade eesti keele päritolust, kohast teiste maailma keelte hulgas ning keele arengust tänapäeval; • arendada funktsionaalse lugemise oskust, võimet mõtteid kõnes ja kirjas väljendada; • harjutada lugema, kirjutama ja analüüsima keerulisemat teksti.
Kursuse lühikirjeldus	Kõnelemine Suuline esinemine ja suhtlus eri tüüpi olukordades. Argumenteerimine, veenmine; emotsionaalsus, toon, kehakeel. Kirjutamine Tarbetekstid: elulugu, avaldus, seletuskiri, taotlus, kaebus, kiri ja e-kiri, plangid ning vormid. Arvamustekstid. Arvamustekstide ülesehituse põhimõtted. Arvamustekstide koostamine ühiskonna- ja õpilaselu teemadel. Referaadi ja kokkuvõtte kirjutamine. Õigekiri: häälikuõigekiri, algustäheõigekiri, kokku- ja lahkukirjutamine. Lugemine Seotud ja sidumata tekstide (nimestike, graafikute, tabelite jm) mõistmine. Tekstide otsing veebist ja raamatukogust; info otsing elektroonilisest ja paberil tekstist. Süsteemiline sõnavaraarendus (nt harvem sõnavara, mõistesuhted, sõnamoodustus, käsitletavate teemadega seotud erisõnavara; sõnavara omandamine, kinnistamine ja praktiline kasutamine). Kuulamine Erinevate keelevariantide sotsiaalse tähenduse mõistmine, teksti

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	suhtlustähenduse ja eesmärgi mõistmine eri toimingutes, suhtluspartneri mõistmine dialoogis.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • argumenteerib veenvalt ja selgelt ning kaitseb oma seisukohti suuliselt ja kirjaliku arutleva teksti vormis; • koostab levinumaid tarbetekste; • oskab teha eri allikaist pärineva info ja arutluskäikude põhjal kokkuvõtet; • suudab jälgida suulist mõttearendust ning esitada ettekandjale küsimusi; • tunneb põhilisi elektroonilise infootsingu võimalusi ja kasutab neis leiduvat infot oma tekstides, vältides plagiaati; • oskab kasutada elektroonilisi ja pabersõnaraamatuid; • on kinnistanud, parandanud, süvendanud oma õigekirjateadmisi ja –oskusi.
Hindamine	Eristav. Kursuse koondhinde moodustavad kontrolltööd, suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Kursus võib lõppeda ka arvestustööga. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse eesti keele kooliastmehinde väljapanekul.
Õppematerjalid	Õpetaja poolt ette valmistatud materjalid: õpikuülesanded, internet jt
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Vastavalt õpetaja poolt ette valmistatud soovitusliku kirjanduse loetelule.
Kursuse väljund	Eesti keele valdamine loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks. Riigieksam. Õpilaskõigused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	KEEL JA ÜHISKOND
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Kirjandus, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutit) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpiesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10. klassis
Kursuse eesmärgid	• tekitada õpilastes huvi eesti keele vastu ning anda eeskujulik eesti keele oskus nii kõnes kui kirjas. • õpetada mõistma eesti keelt ja kultuuri ning kujundada õppijates humanistlikke tõekspidamisi • anda ülevaade eesti keele päritolust, kohast teiste maailma keelte hulgas ning keele arengust tänapäeval • arendada funktsionaalse lugemise oskust, võimet mõtteid kõnes ja kirjas väljendada; • harjutada lugema ja analüüsima keerulisemat teksti.
Kursuse lühikirjeldus	Keele ülesanded: infovahetus, suhteloomine, identiteedi väljendamine, maailmapildi loomine. Keel kui märgisüsteem. Teised märgisüsteemid. Joonised, tabelid, skeemid ning teised üldistused. Pildikeel. Märgisüsteemide ühendamine tekstis. Kunst ja keel. Eesti keele eripära: häälikusüsteem, astmevaheldus, muutevormid, lausestus, sõnajärg, sõnamoodustus. Eesti keel kui soome-ugri keel. Euroopa ja maailma keeled (valikuliselt). Keelekontaktid eesti, vene, inglise ja soome keelega. Varieerumine, muutumine. Kirjakeele kujunemine: kirja- ja kõnekeel; murdekeel ja kodumurre. Kirjakeele norm. Keeleline etikett. Keelekasutuse valdkonnad ning sotsiaalarühmade erikeeled. Släng, aktsent. Eesti keele staatus ja tulevik: Eesti kui mitmekultuuriline maa, keeleline tolerantsus. Eesti keelepoliitika. Eesti keele kasutusvaldkonnad ja arendus: keeletehnoloogia, terminoloogia, oskuskeel, ilukirjandus, tõlkekultuur.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • mõistab ja oskab analüüsida keele rolli, funktsioone ja tähendust ühiskonnas; • tunneb eesti keele erijooni; • mõistab keele varieerumise olemust; • tunneb suulise ja kirjaliku keele norme ja etiketti; • oskab nimetada ajastuomaseid keelenähtusi.
Hindamine	Eristav. Kursuse koondhinde moodustavad kontrolltööd, suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Kursus võib lõppeda ka arvestustööga. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu

Tartu Katoliku Gümnaasiumi kohustuslike kursuste kursuseleht

	ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse eesti keele kooliastmehinde väljapanekul.
Õppematerjalid	Õpetaja poolt ette valmistatud materjalid: õpikuülesanded, internet jt
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Vastavalt õpetaja poolt ette valmistatud soovitusliku kirjanduse loetelule.
Kursuse väljund	Eesti keele valdamine loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks. Riigieksam. Õpilasvõistlused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	PRAKTLINE EESTI KEEL II
Eelduskursused	10. klassi kursused
Lõimumine	Kirjandus, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutilist) kontaktundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	11. klassis
Kursuse eesmärgid	• tekitada õpilastes huvi eesti keele vastu ning anda eeskujulik eesti keele oskus nii kõnes kui kirjas; • õpetada mõistma eesti keelt ja kultuuri ning kujundada õppijates humanistlikke tõekspidamisi; • arendada funktsionaalse lugemise oskust, võimet mõtteid kõnes ja kirjas väljendada; • anda ülevaade eesti keele päritolust, kohast teiste maailma keelte hulgas ning keele arengust tänapäeval; • suulises ja kirjalikus vormis esitatud teabe ning (aime)tekstide mõistmine; • õpetada oma seisukohti esitama ja kaitsma; • harjutada lugema ja analüüsima keerulisemat teksti.
Kursuse lühikirjeldus	• Suuline suhtlus lähtuvalt olukorrast ja vestluspartnerist, näpunäited uurimistöö/projekti/meeskonnatöö esitlemiseks/kaitsekõneks. Sama sõnumi edastamine erinevate keelevahenditega, keelelise väljenduse paindlikkus, otsesem ja kaudsem väljendumine; • Õigekirja- ja õigekeelsusküsimuste kordamine; • Eri modaalsusega tekstide (kirjaliku, nt arvamustloog või retsensiooni või kokkuvõtte, audiovisuaalse, hüpertextilise) tähenduse mõistmine; • Teksti sisuliste ja keeleliste tunnuste põhjal elektrooniliste otsingustrateegiate kasutamine; • Süstemaatiline sõnavaraarendus (üldkasutatavate võõrsõnade, ilukirjanduskeele sõnavara, käsitletavate teemadega seotud terminoloogia omandamine, kinnistamine ja praktiline kasutamine)
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • argumenteerib veenvalt ja selgelt ning kaitses oma seisukohti; • suudab jälgida suulist mõttearendust ning esitada ettekandjale küsimusi; • oskab teha eri allikaist pärineva info ja arutluskäikude põhjal kokkuvõtet; • oskab kirjutada arvamustlugu ja retsensiooni, vältides plagiaati (lõiming kursustega „Uurimistööde alused“ ning „Meedia ja mõjutamine“);

Tartu Katoliku Gümnaasiumi kohustuslike kursuste kursuseleht

	järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid.
Hindamine	Eristav. Kursuse koondhinde moodustavad kontrolltööd, suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Kursus võib lõppeda ka arvestustööga. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse eesti keele kooliastmehinde väljapanekul.
Õppematerjalid	Õpetaja poolt ette valmistatud materjalid: õpikuülesanded, internet jt
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Vastavalt õpetaja poolt ette valmistatud soovitusliku kirjanduse loetelule.
Kursuse väljund	Eesti keele valdamine loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks. Riigieksam. Õpilasvõistlused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	MEEDIA JA MÕJUTAMINE
Eelduskursused	10. klassi kursused
Lõimumine	Kirjandus, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained. Valikkursused.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutit) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	11. klassis
Kursuse eesmärgid	• õpetada mõistma eesti keelt ja kultuuri ning kujundada õppijates humanistlikke tõekspidamisi • tekitada õpilastes huvi eesti keele vastu ning anda eeskujulik eesti keele oskus nii kõnes kui kirjas. • arendada õppija loovat ja kriitilist mõtlemist; • arendada õppija keeleteadlikkust; • õpetada valima, kriitiliselt hindama ning sihipäraselt teabeallikaid kasutama. • arendada funktsionaalse lugemise oskust, võimet mõtteid kõnes ja kirjas väljendada; • harjutada lugema ja analüüsima keerulisemat teksti.
Kursuse lühikirjeldus	Teksti üldtunnused: sobivus suhtlusolukorda, üldine sidusus ja sisuosade seostamine; keeleline loovus ja õigekeelsus. Tekstide tõlgendamine. Retseptsiooni erinevuse põhjused: teadmised, isiklik kogemus, kultuuritaust. Teksti adressaat ja vastuvõetavus. Tekstide liigitamine ja analüüs. Olulisemad meediažanrid (uudis, reportaaž, intervjuu, arvamus). Meediatekstide seostamine: viited ja vihjed, vahendamise ulatus ja eesmärgid. Keel info ja suhteloo teenistuses. Meediakanalid. Tähtsamad meediakanalid Eestis, eriala- ja üldhuviajakirjad, raadio- ja telekanalid, internet, paber- ja <i>on-line</i>-väljaanded, kvaliteetajakirjanduse ja meelelahutusajakirjanduse erinevused. Kirjutatud teksti, kuuldeteksti ja audiovisuaalse teksti esitusviisid ning vahendid. Eri tüüpi meediatekstide vastuvõtu spetsiifika; verbaalse teksti taju heli ja pildi kontekstis. Meediatekstide usaldusväärsus. Suhtlus internetiportaalides. Meedia ja mõjutamine. Verbaalne ja visuaalne mõjutamine. Manipuleerimine, meediaetika ja meediakriitika. Oma seisukoha eetiline ja asjakohane sõnastamine. Autoripositsioon, info allikad ja nende usaldusväärsus. Kriitiline ja teadlik lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. Meedia retoorika ja argumendid. Sotsiaalsete tunnuste ja müütide konstrueerimine meediatekstis. Reklaam (kommertsreklaam, poliitiline reklaam, sotsiaalreklaam). Reklaami sihtrühmad ja kanalid. Reklaam mainekujundusvahendina (tööandja müük). Erandlik keelekasutus ja tähelepanu äratamise

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	võtted. Reklaami mõjus (pilgu jälgimise uurimused). Kriitilise reklaamitarbija kujundamine.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • mõistab ja oskab analüüsida keele rolli, funktsioone ja tähendust ühiskonnas; • tunneb meediakanaleid, trükimeedia, raadio, televisiooni ja elektroonilise meedia erijooni ning olulisi tekstiliike; • teab teksti üldtunnuseid ning eri tekstide vastuvõtu iseärasusi; • on teadlik meediateksti vastuvõtu eripärast ja selle põhjustest; • on omandanud tekstianalüüsi põhivõtted; analüüsib verbaalset teksti visuaalses ja audiovisuaalses kontekstis; • tajub teksti autori eesmärgi ning motive; leiab viiteid ja vihjeid teistele tekstidele, tõlgendab teksti seostuvate tekstide kontekstis; • eristab fakti arvamusest ning usaldusväärset infot küsitavast; • tunneb meediateksti ära argumentide ja põhilised mõjutamisvõtted; • analüüsib kriitiliselt reklaami ning arutleb reklaami ja mainekujunduse teemadel; • mõistab meedia rolli ja olemust ning oskab seda vajadusel kasutada; • oskab väljendada oma seisukohta loetu ja kuuldu kohta ning valida selleks sobivaid keelevahendeid.
Hindamine	Eristav. Kursuse koondhinde moodustavad kontrolltööd, suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Kursus võib lõppeda ka arvestustööga. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse eesti keele kooliastmehinde väljapanekul.
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õppematerjalid
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Vastavalt õpetaja poolt ette valmistatud soovitusliku kirjanduse loetelule.
Kursuse väljund	Eesti keele valdamine loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks. Riigieksam. Õpilaskõigused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	PRAKTLINE EESTI KEEL III
Eelduskursused	11. klassi kursused
Lõimumine	Kirjandus, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	12. klassis
Kursuse eesmärgid	• tekitada õpilastes huvi eesti keele vastu ning anda eeskujulik eesti keele oskus nii kõnes kui kirjas; • õpetada mõistma eesti keelt ja kultuuri ning kujundada õppijates humanistlikke tõekspidamisi; • arendada funktsionaalse lugemise oskust, võimet mõtteid kõnes ja kirjas väljendada; • anda ülevaade eesti keele päritolust, kohast teiste maailma keelte hulgas ning keele arengust tänapäeval; • suulises ja kirjalikus vormis esitatud teabe ning (aime)tekstide mõistmine; • õpetada oma seisukohti esitama ja kaitsma; • harjutada lugema, kirjutama ning analüüsima ja sünteesima keerulisemat teksti.
Kursuse lühikirjeldus	Kõnelemine Suuline suhtlemine suhtlusolukorrast ja vestluspartnerist lähtuvalt. Sama sõnumi edastamine erinevate keelevahenditega, keelelise väljenduse paindlikkus, otsesem ja kaudsem väljendumine. Ratsionaalsete, emotsionaalsete ja eetiliste argumentide kasutamine ning veenmine ja mõjutamine. Kirjutamine Tarbekirjade koostamine: juhend, koosoleku memo, tegevuskava. Mitme allika põhjal kokkuvõtte ja referaadi kirjutamine. Veebitekstide koostamine: blogi, <i>podcast</i>. Õigekiri ja lausestus: kirjavahemärgid, lauseanalüüs, lause õigekeelsus. Lugemine Eri modaalsusega tekstide (kirjaliku, audiovisuaalse, hüpertextilise) tähenduse mõistmine. Teksti eesmärgi ja vaatenurga mõistmine, meediatekstide kriitiline analüüsimine. Loetud tekstide analüüs ja süntees. Teksti sisuliste ja keeleliste tunnuste põhjal paindlike elektrooniliste otsingustrateegiate kasutamine. Süstemaatiline sõnavaraarendus (üldkasutatavate võõrsõnade, ilukirjanduskeele sõnavara, käsitletavate teemadega seotud terminoloogia omandamine, kinnistamine ja praktiline kasutamine). Kuulamine

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	Ratsionaalsete, eetiliste ja emotsionaalsete argumentide eristamine suulisel tekstis, kallutatuse ja manipuleerimise, sh demagoogia äratundmine.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • annab paindlikult ja olukorra järgi edasi oma tundeid, mõtteid ja hinnanguid niihästi isiklikus, avalikus kui ka ametlikus suhtluses, nii suuliselt, kirjalikult kui ka elektrooniliselt; • argumenteerib veenvalt ja selgelt ning suudab kaitsta oma seisukohti eakohastes aruteludes koolis; • suudab kaasa mõelda avalikule esinemisele ning esitada ettekandjale küsimusi; • suudab eri liiki meediatekste kriitiliselt hinnata ning eri allikatest pärineva info ja arutluskäikude põhjal tasakaalustatud kokkuvõtet teha; • suudab kirjutada arvamust, retsensiooni ja pressiteadet ning koostada koosoleku memo ja tegevuskava; • suudab mitme aineallika põhjal kirjutada referatiivset teksti, vältides plagiaati; • on arendanud oma elektroonilise infootsingu oskust ning suudab kasutada paindlikke infootsingu strateegiaid; • on kinnistanud ja parandanud õigekirja- ja kirjakeeleoskust.
Hindamine	Eristav. Kursuse koondhinde moodustavad kontrolltööd, suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Kursus võib lõppeda ka arvestustööga. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse eesti keele kooliastmehinde väljapanekul.
Õppematerjalid	Õpetaja poolt ette valmistatud materjalid: õpikuülesanded, internet jt
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Vastavalt õpetaja poolt ette valmistatud soovitusliku kirjanduse loetelule.
Kursuse väljund	Eesti keele valdamine loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks. Riigieksam. Õpilasvõistlused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	TEKSTI KEEL JA STIIL
Eelduskursused	11. klassi kursused
Lõimumine	Kirjandus, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	12. klassis
Kursuse eesmärgid	• tekitada õpilastes huvi eesti keele vastu ning anda eeskujulik eesti keele oskus nii kõnes kui kirjas; • õpetada mõistma eesti keelt ja kultuuri ning kujundada õppijates humanistlikke tõekspidamisi; • arendada funktsionaalse lugemise oskust, võimet mõtteid kõnes ja kirjas väljendada; • anda ülevaade eesti keele päritolust, kohast teiste maailma keelte hulgas ning keele arengust tänapäeval; • suulises ja kirjalikus vormis esitatud teabe ning (aime)tekstide mõistmine; • õpetada oma seisukohti esitama ja kaitsma; • harjutada lugema ja analüüsima keerulisemat teksti.
Kursuse lühikirjeldus	Keel suhtlus- ja tunnetusvahendina. Suulise ja kirjaliku suhtluse ning teksti erinevused. Stiil ja stilistika. Keele kasutusvaldkonnad ja stiil. Asjalikkus ja isikupära. Viisakus ja sõbralik toon. Võimukus, vulgaarsus ja suhtlusvead. Ametlik stiil, publitsistlik stiil ning teadusstiil. Stiilivärving, stiiliviga; keele kasutusvaldkondade tüüpilised stiilivead. Ilukirjandusstiil ja poeetika. Eesti sõnavara; tähendus ja stiilijooned. Oma sõnavara rikastamise võimalused. Keele kujundlikkus ja loov keelekasutus. Tekstide võrdlev analüüs (eesmärgid, kasutuskontekst, grammatilised erijooned, sõnavara, stiil). Võrgusuhtluse keelevalikud. Teadlik kirjutamine. Kirjutamise eesmärk, adressaat, pealkiri, probleem, põhiidee. Teksti ainek, materjali kogumine ja süstematiseerimine. Teema, selle varasemad käsitletused ja tahud. Teksti ülesehitus ja sidusus. Lõigu ülesanne (allteema, väide, selgitus, tõestus, järeldus, üldistus). Arutlev kirjutamine. Oma teksti toimetamine. Teadustekst. Uurimiseesmärgi ja hüpoteesi sõnastamine. Materjali kirjeldamine ja usaldusväärsus. Uurimusliku artikli struktuur. Allikate refereerimise ja tsiteerimise eesmärgid. Lause- ja lõiguviited; viitekirje. Võrdlemine, analüüsimine, üldistamine, järeldamine. Vormistamine. Arvustamine.
Kursuse õpitulemused	Õpilane:

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	• valib sobiva suhtluskanali ning väljendub korrektselt nii suulises kui ka kirjalikus vormis; • valib väljendusvahendeid suhtlusolukorra ja kõneaine põhjal; • analüüsib tekstide sisu, eesmäärke, kasutuskonteksti, ülesehitust, sõnavara ning stiili; • koostab eri liiki tekste (arutlus, arvustus ja muud probleemkirjutised; tarbetekstid; uurimistöö); • seob tekste luues omavahel alustekste, refereerib, tsiteerib, parafraseerib ning kasutab viitamissüsteeme; • tunneb mõjutamise viise ja keelevahendeid, argumenteerib, nõustub esitatud väidetega või lükkab neid ümber nii suulises kui ka kirjalikus tekstis.
Hindamine	Eristav. Kursuse koondhinde moodustavad kontrolltööd, suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Kursus võib lõppeda ka arvestustööga. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse eesti keele kooliastmehinde väljapanekul.
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õppematerjalid
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Vastavalt õpetaja poolt ette valmistatud soovitusliku kirjanduse loetelule.
Kursuse väljund	Eesti keele valdamine loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks. Riigieksam. Õpilaskõigused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi kohustuslike kursuste kursuseleht

Lisa 2. Kirjandus

Kursuse nimetus	KIRJANDUS ANTIIGIST 19. SAJANDINI
Eelduskursused	-
Lõimumine	Eesti keel, võõrkeeled, ajalugu, muusikaajalugu, kunstiajalugu ja kõik teised õppeained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutilist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10. klassis
Kursuse eesmärgid	- kujundada terviklik kirjandus- ja kultuurilooline teadmiste süsteem edasisteks kirjandusõpinguteks; - anda ülevaade maailmakirjanduse kujunemisetappidest, ajastute ja voolude vahelistest seostest, nimetades perioodide ajapiirid ja tunnused, tähtsamad žanrid, autorid ja teosed; - otsida tekstidest ajastule või voolule iseloomulikku, et õpikust loetut või õpetaja räägitut kinnistada; - osata tõmmata paralleele, võrrelda ja leida erinevusi, mida on inimene väärtustanud ning kuidas on moraalsed tõekspidamised ja esteetilised maitsehoiakud aja jooksul muutunud; - tõdeda, et eesti kirjandus on maailmakirjanduse lahutamatu osa ja et kirjandus ei ole eraldiseisev nähtus, vaid moodustab ajaloo ning kunstivooludega maailmavaatelse terviku.
Kursuse lühikirjeldus	Kultuuri mõiste Antiikkirjandus. Antiikmütoloogia: tähtsamad jumalad ja tuntumad müüdid. Antiikeeposed: Homeros „Ilias ja Odüsseia“. Antiiktragöödia: Sophokles „Kuningas Oidipus“. Näiteid antiikluulest Piibel kui kirjanduse alustekst. Piiblist pärinevad mõisted ja ütlused Keskaja kirjandus (eeposed, rüütliromaan) Renessansikirjandus (Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giovanni Boccaccio, William Shakespeare, Miguel de Cervantes jt) Mõisted: antiikkirjandus, arhetüüp, draama, dramaatika, eepika, eepos, kultuur, lüürika, müüt, novell, renessanss, romaan, romantism, saaga, sonett
Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpul õpilane - iseloomustab õppematerjalidele toetudes eri ajastute kirjandust ja kirjandusvoolu, nimetades nende ajapiirid ja tunnused, tähtsamad žanrid, teosed ning autorid; - määrab eesti kirjanduse tekkeaja ning võrdleb selle kujunemist muu Euroopa kirjanduse arenguperioodidega;

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	• mõistab ning hindab käsitletavate kirjandusteoste humaanseid, eetilisi ja esteetilisi väärtusi; • on tervikuna läbi lugenud ja analüüsinud ettenähtud tervikteoseid, tundes teoste ning nende autorite kohta üldises kultuuri- ja kirjandusloos.
Hindamine	Eristav. Koondhinde moodustavad analüüsitööd, suulised diskussioonid/ettekanded ning loovtööd. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu, vormi ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse kirjanduse kooliastmehinde väljapanemisel.
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õpikud, kirjandusportaalid ning internetiväljaanded
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Valikkirjandus, mille täpsustatud nimekirja koostab aineõpetaja lähtuvalt riikliku ainekava valikutest. Kirjandusleksikonid ning terminoloogiasõnaraamatud.
Kursuse väljund	Kirjanduse rolli ja väärtuse parem mõistmine. Terviklikum maailma taju. Riigieksam. Õpilasvõistlused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	KIRJANDUSTEOSE ANALÜÜS JA TÕLGENDAMINE
Eelduskursused	-
Lõimumine	Eesti keel, võõrkeeled, ajalugu, muusikaajalugu, kunstiajalugu ja kõik teised õppeained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutilist) kontaktundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10. klassis
Kursuse eesmärgid	• selgitada õpilastele kirjanduse kui sõnakunsti olemust, näidates, kuidas kasutatakse rikkalikke keelevahendeid tähenduslike ning esteetiliselt nauditavate tekstide loomiseks; • tegeleda eri lugemismudelite ja tõlgendusviisidega; • avastada ja kirjeldada kunstilise teksti poeetikat, näidata kirjutamise eri võimalusi; • analüüsida ning tõlgendada konkreetseid proosa- ja luuletekste; • näidata eepika ja lüürika väljendusvahendeid. Kursuse jooksul omandab õpilane tekstianalüüsi võttestiku, mida saab kasutada ka järgmiste kursuste käigus.
Kursuse lühikirjeldus	Kirjanduse olemus ja roll Ilukirjandus kui sõnakunst. Kirjandus kui inimese siseilma ja välismaailma (looduse ja ühiskonna) kujutaja. Kirjandus kui eetiliste ja esteetiliste tõekspidamiste kujundaja. Kirjandusteose kompositsioon Teose algus ja lõpp. Sissejuhatus, teema arendus, haripunkt, pööre ja lahendus. Konflikt ja intriig. Puänt. Teose probleemistik (küsimused) ja ideestik (vastused). Põhiidee. Teose stiil. Alltekst kui varjatud tähenduskiht. Allusioon. Paroodia ja travestia. Intertekstuaalne ehk tekstide seostav käsitlusviis: teose avamine teiste tekstide vormilisel või sisulisel taustal. Autorikeskne lähenemine kirjandusele Autori ja teose seosed, elu- ja loominguloolisus. Autori maailmavaade, selle kujunemine konkreetseis ühiskondlikes oludes ja avaldumine tema teostes. Kirjandus kui kirjaniku elu ja keskkonna peegeldus. Lugejakeskne lähenemine kirjandusele Kirjandusteose ja lugeja suhe. Individuaalne ja rühma-lugemine. Omaelulooline kirjutamine. Lugemismudelid: mõistmis-võimaluste paljus. Lugeja ootused. Lugemisnauding. Lemmikraamat. Lugeja mõjutamine: stereotüübid, argumentatsioon, arhetüübid, koomika.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	Tekstikeskne lähenemine kirjandusele. Proosatekti analüüs ja tõlgendamine Sõnakunstiteose sisu ja vormivõtted. Narratiiv, jutustamine ja kirjandusteose vaatepunkt. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline, sotsiaalne aspekt. Karakter ja tüüp. Tegelase suhe iseendaga, teiste tegelastega ning teda ümbritseva maailmaga. Lugu ja tekst. Teos ja film. Teose miljö, aja- ning ruumikujutus. Luuleteksti analüüs ja tõlgendamine Luule ja lüürika olemus. Lüürika kui sisemine enesevaatlus, tunde või mõtte väljendus, mina avamine. Luule kui värsskõne. Luuletus kui vormisidusalt väljendatud mõte. Temaatiline ühtsus ja kontrastipõhimõte. Luulekeele kujundlikkus. Stilistilised võtted. Mõisted Allegooria, alltekst, allusioon, anagramm, autobiograafia, eepika, ellips, epiteet, faabula, grotesk, iroonia, isikustamine, kalambuur, keeleluule, kõlasümboolika, luule, lüürika, lüüriline mina, memuaarid, metafoor, metonüümia, miljö, motiiv, moto, narratiiv, omaeluloolisus, paroodia, piltluule, proosa, päevik, refrään, reisikiri, retooriline küsimus, riim, rütm, sarkasm, siire, sisemonoloog, stroof, sümbol, süžee, teema, travestia, vaatepunkt, võrdlus, värsimõõt. Terviklikult käsitletavat teost Õpilane loeb vähemalt kolm pikemat proosateost, lisaks novelle eesti ja välisautoritelt ning ühe elulooraamatu.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • on tutvunud vähemalt kolme kirjaniku loomingulooga, mõistab nende loomingu tähtsust kultuuri- ja kirjandusloos ning iseloomustab autorite stiili; • analüüsib ja tõlgendab loetud proosateoste sisu- ja vormivõtteid: nimetab teema, sõnastab probleemi ning peamõtte, iseloomustab tegevusaega ja -kohta, jutustaja vaatepunkti, tegelaste suhteid, olustikku, sündmustikku ning kompositsiooni; • analüüsib ja tõlgendab loetud luuletuste sisu ja vormivõtteid: nimetab teema ning põhimotiivid, iseloomustab vaatepunkti, kujundi- ja keelekasutust, riimi, rütmi ja salmilisust, kirjeldab meeletolu ning sõnastab mõtte; • on läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt kolm pikemat proosateost, lisaks novelle eesti ja välisautoritelt ning ühe eesti autorite luuletusi.
Hindamine	Eristav. Kursuse koondhinde moodustavad suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Kursus võib lõppeda ka arvestustööga. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu

Tartu Katoliku Gümnaasiumi kohustuslike kursuste kursuseleht

	ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse kirjanduse kooliastmehinde väljapanekul.
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õppematerjalid
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Valikkirjandus, mille täpsustatud nimekirja koostab aineõpetaja lähtuvalt riikliku ainekava valikutest
Kursuse väljund	Kirjanduse rolli ja väärtuse parem mõistmine. Terviklikum maailma taj. Riigieksam. Õpilasvõistlused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	KIRJANDUSE PÕHILIIGID JA ŽANRID
Eelduskursused	Varasemad kohustuslikud kursused
Lõimumine	Eesti keel, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutit) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	11. klassis
Kursuse eesmärgid	- Süüvida põhjalikumalt ilukirjanduse olemusse: uurida põhiliike ja žanre, anda ülevaade žanride kujunemisest ja mitmekesisusest ning neid iseloomustavatest tunnustest; - laiendada, süvendada ja kinnistada oma teoreetilisi teadmisi tekstikatkendite ning tervikteoste analüüsi ja tõlgendusega; - keskenduda eepika osas esmajoones romaani kujunemise ja alaliikide tutvustamisele, alates žanri sünnist ning lõpetades postmodernistliku romaaniga; - pöörata tähelepanu novelližanri arengule ja mitmekesisusele; - anda ülevaade olulisematest luulevormidest; - tutvustada näitekirjanduse žanre ja olulisemaid autoreid ning uurida draamateksti eripära (riigieksamitööde lugemisülesannete näitel). - Rõhk on ühe draamateose põhjalikumal käsitlel. Võimalusel on soovitatav kursuse raames analüüsida ka ühiselt vaadatud lavastust; - võrrelda ilukirjanduse väljendusvahendeid filmi- ja teatrikunsti võtetega.
Kursuse lühikirjeldus	Ilukirjanduse põhiliigid ja žanri mõiste. Ilukirjanduse põhiliigid. Lüüriliste, eepiliste ja draamatiliste tekstide olemus. Žanri mõiste. Kirjandusvoolu ja -žanri stiil. Kirjandusteose stiil kui mõtte ühtsus ja väljendusvahendite korrastatus. Eepika Eepos, romaan, novell, jutustus, miniatuur. Romaani sünni ja muutused. Romantiline romaan: Emily Jane Brontë „Vihurimäe“ või Selma Lagerlöf „Gösta Berlingi saaga“ või Prosper Mérimée „Carmen“ või George Sand „Väike Fadette“. Realistlik romaan: Honoré de Balzac „Isa Goriot“ või Fjodor Dostojevski „Kuritöö ja karistus“ või Gustave Flaubert „Madame Bovary“ või Stendhal „Punane ja must“ või Anton Hansen Tammsaare „Tõde ja õigus“. Romaani alaliigid. Kujunemisromaan: Jack London „Martin Eden“ või August Gailit „Ekke Moor“. Ajalooline romaan: Jaan Kross „Keisri hull“ või „Paigallend“ või Mats Traat „Tants aurukatla ümber“. Psühholoogiline romaan: Virginia Woolf „Tuletorni juurde“ või Eduard Vilde „Mäeküla piimamees“ või Gert Helbemäe „Ohvrilaev“. Maagilisrealistlik romaan: Gabriel García Márquez „Sada aastat üksildust“ või Toni Morrison „Armas“ või Daniel

	Kehlmann „Maaailma mõõtmine“. Armastusromaan: Knut Hamsun „Victoria“ või Boris Vian „Päevade vaht“ või Doris Lessing „Viies laps“ või Mats Traat „Inger“. Modernistlik romaan: Franz Kafka „Metamorfoos“ või Karl Ristikivi „Hingede õõ“ või Mati Unt „Sügisball“. Postmodernistlik romaan: Margaret Atwood „Teenijanna lugu“ või John Fowles „Maag“ või Kurt Vonnegut „Tapamaja, korpus viis“ või Mati Unt „Doonori meelespea“ või Wimberg „Lipamäe“. Novell (Giovanni Boccaccio või Edgar Allan Poe või William Faulkner või Thomas Mann või Jorge Luis Borges; Jaan Oks või Friedebert Tuglas või Arvo Valton või Ervin Õunapuu jt). Miniatuur (Friedebert Tuglas või Anton Hansen Tammsaare jt). Elulookirjandus, memuaarid (Oskar Luts või Voldemar Panso jt). Lüürika ja lüroepika Ballaad, epigramm, haiku, ood, piltluule, poem, sonett, valm. Salmidega ja salmideta luule. Vabavärss. Sonett: Francesco Petrarca, William Shakespeare, Marie Under, Henrik Visnapuu, Bernard Kangro jt. Modernistlik luule: Betti Alver, Heiti Talvik jt. Vabavärss: Jaan Kross, Artur Alliksaar, Jaan Kaplinski, Paul-Eerik Rummo jt. Laululine luule: Viivi Luik, Hando Runnel, Juhan Viiding jt. Dramaatika Tragöödia, komöödia, draama, tragikomöödia. Draama alaliigid: karakterdraama, psühholoogiline draama, olmedraama, ideedraama, ajalooline draama. Tragöödia: William Shakespeare „Hamlet“ või Anton Hansen Tammsaare „Juudit“. Komöödia: Molière „Tartuffe“ või Andrus Kivirähk „Voldemar“. Draama: Johann Wolfgang Goethe „Faust“ (I osa) või Henrik Ibsen „Nukumaja“ või „Metspart“ või Bernard-Marie Koltès „Roberto Zucco“.
Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpul õpilane • eristab õppematerjalidele toetudes kirjanduse põhilike ja žanre, analüüsib teoseid liigi ja žanritunnuste põhjal; • analüüsib romaani alaliike ning toob näiteid autorite ja teoste kohta; • toob esile käsitletud teoste teema, probleemistiku ja ideestiku, analüüsib tegelasi ja nende suhteid; • loob seoseid nüüdisajaga ning tsiteerib ja refereerib oma väidete kinnitamiseks teksti; nimetab luuleteksti žanri, teema ja põhimotiivid, sõnastab selle mõtte ning analüüsib keele- ja kujundikasutust; • eristab näitekirjanduse põhižanre ja nende alaliike, arutleb näidendis käsitletud teemade ja probleemide üle ning analüüsib tegelaste suhteid; • selgitab ja kasutab praktikas peamisi tekstianalüüsi vajalikke mõisteid ja kujundeid ning analüüsib ilukirjanduslikku keelt ja stiili; • on tervikuna läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli proosa- või draamateost ning ühe eesti autori luuletuskogu.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Hindamine	Eristav. Koondhinde moodustavad analüüsitööd, suulised diskussioonid/ettekanded ning loovtööd. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu, vormi ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse kirjanduse kooliastmehinde väljapanemisel.
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õpikud Kirjandusportaalid ning internetiväljaanded
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Valikkirjandus, mille täpsustatud nimekirja koostab aineõpetaja lähtuvalt riikliku ainekava valikutest.
Kursuse väljund	Kirjanduse rolli ja väärtuse parem mõistmine. Terviklikum maailma taju. Riigieksam. Õpilasvõistlused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	KIRJANDUS 20. SAJANDIL
Eelduskursused	Eelnevad kohustuslikud kursused
Lõimumine	Eesti keel, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutit) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	11. klassis
Kursuse eesmärgid	• kujundada terviklik kirjandus- ja kultuurilooline teadmiste süsteem edasisteks õpinguteks; • juhtida õppija tähelepanu teemadele ning probleemidele, mida erinevad kirjanikud on kujutanud; luua paralleele, võrrelda ja leida erinevusi selles, mida on inimene väärtustanud ning kuidas on moraalsed tõekspidamised ja esteetilised hoiakud aja jooksul muutunud; • Vaadelda paralleelselt maailmakirjanduse arengulooga kirjanduse kujunemist Eestis ning kinnistada arusaama, et eesti kirjandus ei ole eraldiseisev nähtus, vaid moodustab koos teiste maade autorite loominguga maailmakirjanduse terviku. • võrrelda ilukirjanduse väljendusvahendeid filmi- ja teatrikunstiga.
Kursuse lühikirjeldus	20. sajandi maailmakirjanduse voolud ja suunad. Modernistlik luule. Sümbolism (Aleksandr Blok). Futurism (Vladimir Majakovski). Imažism (Thomas Stearns Eliot). Sürrrealism (Federico García Lorca). Akmeism (Anna Ahmatova). Modernistlik proosa (James Joyce või Franz Kafka või Marcel Proust või Knut Hamsun või Herman Hesse või Virginia Woolf või William Faulkner või Mihhail Bulgakov või Vladimir Nabokov või Kurt Vonnegut või Jerome David Salinger või Mika Waltari jt). „Kadunud põlvkond“ (Ernest Hemingway või Erich Maria Remarque või F. Scott Fitzgerald). Eksistentsialism (Jean-Paul Sartre või Albert Camus). Modernistlik draama (Maurice Maeterlinck või Luigi Pirandello või Bertolt Brecht või Samuel Beckett või Eugène Ionesco või Tennessee Williams või Edward Albee jt). Maagiline realism, postmodernism (Jorge Luis Borges või Gabriel García Márquez või Milan Kundera või Umberto Eco või Günter Grass jt). 20. sajandi eesti luule. Noor-Eesti rühmituse euroopaliku kultuuri taotlus ja luuleuuendus. Uusromantism. Gustav Suitsu sotsiaalne kujundlikkus. Ernst Enno sümbolistlikkus või Villem Ridala impressionistlikkus. Siuru rühmituse meelelisus. Tarapita ekspressionistlikkus. Marie Underi luuletemaatika arengusuundi. Henrik Visnapuu armu- ja isamaalüürika. Arbujate põhihoiakuid. Betti Alveri mõtte- ja väljendusselgus. Heiti Talviku nägemuslikkus. Pagulasluule tähtsamad autorid ja põhiteemad. Kalju Lepiku rahvuslikkus või Bernard Kangro mütoloogias. Ilmar Laabani või

	Andres Ehini sürrealism. Stalinistlik luule. Sulaaja luule. Modernism 1960.–1970. aastate luules. Ain Kaalepi vormikultuur. Artur Alliksaare või Juhan Viidingu keelemängud. Kassetipõlvkond: illusioonid ja tegelikkus. Paul-Eerik Rummo valu ja tõetaotlus. Jaan Kaplinski harmooniaotsingud. Hando Runneli rahvuslikkus. Viivi Luige uussümbolism. Luule poliitiline alltekst. Doris Kareva või Indrek Hirve armastusluule. 20. sajandi eesti proosa. Friedebert Tuglase uussümbolistlik novell või Jaan Oksa ekspressiivne novell või Peet Vallaku uusrealistlik novell. August Gailiti uusromantiline romaan. Anton Hansen Tammsaare romaanid. Pagulasproosa tähtsamad autorid ja teosed, žanrid ja põhiteemad: Gert Helbemäe või Ain Kalmus või Bernard Kangro või Albert Kivikas või August Mälk või Karl Ristikivi või Ilmar Talve või Valev Uibopuu või Arved Viirlaid või Helga Nõu jt. 1960.–1980. aastate proosa muutused. Mats Traadi talupojaromaanid. Jaan Krossi ajaloolised ja eluloolised romaanid. Proosa uuenduslikkus: sisemonoloog, eksistentsiaalsus, võõrandumine, grotesk. Mati Unt või Arvo Valton. 1970.–1980. aastate uus põlvkond. Mihkel Muti irooniline romaan. Olmerealism. 20. sajandi eesti draama. Eduard Vilde näidendid või August Kitzbergi draamad või Oskar Lutsu külakomöödia. Anton Hansen Tammsaare psühholoogilised draamad. Juhan Smuuli žanrileidlikkus. 1960.–1970. aastate teatriuuendus. Väärtuste kriis Enn Vetemaa näidendites. 1980. aastate vastupanuhiakud. Ajaloopöörised, rahvas, mälu ja identiteet Jaan Kruusvalli või Madis Kõivu näidendites. Arutlusteemasid Kirjandus kui armastus. Kirjandus kui inimkonna ja tema kultuuri peegelpilt. Murrangulised pöörded ühiskonnas, nende kajastused kirjanduses. Kirjanduslikud voolud ja suunad, nende ajapiirid, sisu- ja vormitunnused, tähtsamad žanrid, autorid ja teosed. Kirjanduse peavoolud ja marginaalsused. Kirjanduse rahvuslik, euroopalik ja individuaalne alge. Kirjanduse kui kunsti iseväärtuse rõhutamine. Teksti ja tegelikkuse suhte muutumine. Elutõde ja kunstitõde. Kirjanduslikud sisu- ja vormieksperimentid, vastuhakk traditsioonidele. Kirjandus kui mõtte ja vormi avangard. Huvi müstilise, ilusa ja erakordse vastu. Kirjanduse aines: elamused, kogemused, aimdused, unenäod. Muistsete müütide ja rahvapärismuste kandumine kirjandusse. Nüüdisaegsed müüdid. Folkloorne pärand autoriloomingus. Filosoofia ja kirjanduse läbipõimutus. Sügavus ja pinnapealsus kirjanduses. Tegevus ja sisekaemus, aktiivsus ja passiivsus kirjanduses. Vaba ja reeglistatud kirjandus. Kirjandus ja tsensuur. Loomisprotsessi ja inimese sisemaailma kujutamine. Küsimus olemise mõttest ja tähtsusest. Kirjanduse tunnetuslik väärtus. Kirjandus olemise kehtestajana, maailma muutja ja rikastajana. Kirjandus ja ühiskondlik-poliitilised vastuolud. Inimpsüühika
--	---

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	kujutamine, eksistentsi piiratud. Erandlikud ja tavapäraseks olukorrad; koomika, traagika, dramatism ja tragikoomika. Inimese suhe loodusega. Naine mehekeskses ühiskonnas. Kirjandus ja vähemused. Mineviku ja kaasaja probleemide põimumine. Põlvkondlikud püüdlused ja ideaalid. Rahvuslik identiteet ja globaliseeruv maailm. Keele ja stiili ilu. Uued vormid ja väljendusvahendid, kujundid ja sõnad. Kirjandus kui mäng. Kirjandus kui provokatsioon. Kirjaniku positsioon ja vastutus ühiskonnas. Autori koht ajastus, rühmituses, traditsioonis ja rahvuskirjanduses. Kirjaniku ja lugeja vahekorra muutumine. Teksti ja lugeja vahekorra muutumine. Kirjandus kui piiride avardamine. Kirjandus teise kogemuse vahendajana. Euroopa kirjandus eetiliste ja humanistlike väärtuste ja hoiakute kujundajana. Eesti ja maailmakirjanduse vahelisi paralleele ja võrdlusi. Eesti kirjandus maailmas. Jne. Mõisted Absurdidraama, absurditeater, akmeism, avangardism, eksistentsialism, ekspressionism, futurism, grotesk, imazism, impressionism, maagiline realism, modernism, pagulaskirjandus, postmodernism, sümbolism, sürrealism, uusromantism. Terviklikult käsitletavat teost Õpilane loeb läbi vähemalt neli pikemat teost eesti või maailmakirjandusest kursuse õppesisus nimetatud autoritelt.
Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpul õpilane • iseloomustab õppematerjalidele toetudes eri ajastute kirjandust, tähtsamaid voole ja žanre, autoreid ja nende teoseid; • nimetab maailmakirjanduse tähtsamaid perioode, kirjanduslikke rühmitusi, olulisemaid autoreid ja nende teoseid; • seostab eesti kirjanduslugu Euroopa kirjanduse perioodide, voolude ja suundadega; • võrdleb poeetikaanalüüsile tuginedes vabalt valitud kirjandusteoseid, tuues esile ühiseid ja eriomaseid jooni; • mõistab ning hindab kirjandusteoste humaanseid, eetilisi ja esteetilisi väärtusi; • on tervikuna läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli pikemat teost eesti või maailmakirjandusest, tunneb teoste ning nende autorite kohta üldises kultuuri- ja kirjandusloos.
Hindamine	Eristav. Koondhinde moodustavad analüüsitööd, suulised diskussioonid/ettekanded ning loovtööd. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu, vormi ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse kirjanduse kooliastmehinde väljapanemisel.
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õppematerjalid

Tartu Katoliku Gümnaasiumi kohustuslike kursuste kursuseleht

Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Valikkirjandus, mille täpsustatud nimekirja koostab aineõpetaja lähtuvalt riikliku ainekava valikutest.
Kursuse väljund	Kirjanduse rolli ja väärtuse parem mõistmine. Terviklikum maailma taju. Riigieksam. Õpilasvõistlused, erinevad projektid.

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

Kursuse nimetus	UUEM KIRJANDUS
Eelduskursused	Varasemad kohustuslikud kursused
Lõimumine	Eesti keel, võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kõik teised ained.
Kursuse maht ja õppekorraldus	17,5 (90 minutit) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loeng, seminar), õppekäikude (teatri ja muuseumikülastused) ning meeskonnatöö, e-õppe, konsultatsioonide või individuaaltundide vahel vastavalt kursuse õpieesmärkidele. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	12. klassis
Kursuse eesmärgid	- kujundada terviklik kirjandus- ja kultuurilooline teadmiste süsteem edasisteks õpinguteks; - anda ülevaade tänapäeva kirjandusest, tähtsamatest teostest ning kirjaniku rollist ühiskonnas, käsitledes nüüdisaegse väliskirjanduse ja eesti kirjanduse näiteid.
Kursuse lühikirjeldus	Kirjandus ja ühiskond 1980. aastad Eesti ühiskonnas ja kirjanduses. Murdepunktid Eesti lähiajaloo, vabadusvõitlus ja sõnavabadus. Kirjanikud vabadusvõitluse kandjatena (Lennart Meri, Arvo Valton, Hando Runnel jt). Pagulaskirjanduse avastamine Eestis, valgete laikude kõrvaldamine, ilmumata teoste avaldamine (Paul-Eerik Rummo, Uku Masing, Madis Kõiv jt). 1990. aastate alguse murrangulised muutused ühiskonnas ja kirjandusel. Kirjanduse roll tänapäeva ühiskonnas. Eesti nüüdisluule Murranguaastate sõnavabadus. Luule sisulised, vormilised ja keelelised muutused. „põrandaalune“ ja punkluule: Priidu Beier, Merca, Liisi Ojamaa, Villu Tamme, Tõnu Trubetsky. Etnofuturism: Kauksi Ülle, Jan Rahman jt. Provokatiivne keeleluule: Karl Martin Sinijärv, Kivisildnik, Contra. Intertekstuaalne luule: Hasso Krull, Kalju Kruusa, Aare Pilv. Lauldav luule: Ott Arder, Peep Ilmet, Leelo Tungal, Jaan Tätte, Aapo Ilves. Sotsiaalne vabavärss: Toomas Liiv, Kalev Keskküla, Asko Künnap, Jürgen Rooste jt. 21. sajandi luule otsingud: Kristiina Ehin, Maarja Kangro, Igor Kotjuh, François Serpent (fs), Triin Soomets, Elo Viiding, Tõnu Õnnepalu jt. Eesti nüüdisproosa Uuema proosakirjanduse algus: Viivi Luik „Seitsmes rahukevad“ või „Ajaloos ilu“. Muutunud teemad ja vaatepunktid: Mati Unt „Õõs on asju“ või Peeter Sauter „Indigo“ või Jaan Undusk „Kuum“. Eneseotsingud ja moodsa tsivilisatsiooni hälbed: Emil Tode (Tõnu Õnnepalu) „Piiririik“ või Ene Mihkelson „Katkuhaud“ või Nikolai Baturin „Sõnajaalg kivis“. Eestlaste paroodia ja eneseiroonia: Andrus

	Kivirähk „Rehepapp“ või Mihkel Mutt „Rahvusvaheline mees“ või Kaur Kender „Yuppiejumal“. Uusim lühiproosa: Tuglase novelliauhinna laureaadid; Jüri Ehvest „Hobune eikusagilt“, Mehis Heinsaar „Vanameeste näppaja“, Ervin Õunapuu „Eesti gootika“; Jan Kaus või Eeva Park või Tarmo Teder jt. Uusim romaan: Tiit Aleksejev või Indrek Hargla või Rein Raud või Mari Saat jt. Võimalike maailmade kujutamine: Matt Barker või Indrek Hargla või Armin Kõomägi või Urmas Vadi jt. Memuaarid ja päevikud: Jaan Kaplinski või Tõnu Õnnepalu. Kirjanike veebipäevikud. Eesti nüüdisdraama Uued teemad ja vaatepunktid näitekirjanduses. Filosoofiline draama: Madis Kõiv. Elulooline tragikomöödia: Mart Kivastik või Andrus Kivirähk. Inimsuhete psühholoogia: Jaan Tätte. Kirjanduslooline draama: Loone Ots või Jaan Undusk. Grotesk ja absurdikomöödia: Urmas Lennuk või Urmas Vadi. Uusim näitekirjandus. Kirjanduselu ja kirjanduse institutsioonid Eesti Kirjanike Liit, Eesti Kirjanduse Selts, Eesti Kirjandusmuuseum, kirjanike muuseumid. Kirjandusväljaanded. Kirjanduspreemiad. Nobeli kirjanduspreemia. Kirjanduskriitika. Kirjanduse tõlkimine. Küberkirjandus. Kultus- ja hittkirjandus. Uuem maailmakirjandus Luule: Guntars Godiņš „Öö päike“ või Harvey Lee Hix „Kindel kui linnulend“ või Juris Kronbergs „Maa-alune luule“ või Lassi Nummi „Maa ja taeva märgid“ või Wisława Szymborska „Oma aja lapsed“ jt. Proosa: Michael Cunningham „Tunnid“ või Jostein Gaarder „Sophie maailm“ või Nick Hornby „Maoli“ või Peter Høeg „Preili Smilla lumetaju“ või Nora Ikstena „Elu pühitus“ või Jean-Marie Gustave Le Clézio „Näljaritornell“ või Daniel Kehlmann „Maailma mõõtmise“ või Hanif Kureishi „Äärelinna Buddha“ või Doris Lessing „Kõige ilusam unelm“ või Cormack McCarthy „Tee“ või Ian McEwan „Tsementaet“ või Toni Morrison „Armas“ või Haruki Murakami „Norra mets“ või Sofi Oksanen „Puhastus“ või Orhan Pamuk „Lumi“ või Viktor Pelevin „Õuduse kiiver“ või Arundhati Roy „Väikeste asjade jumal“ või Jeanette Winterson „Taak“ jt. Draama: Harold Pinter „Majahoidja“ jt
Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpul õpilane nimetab tähtsamaid uuema eesti kirjanduse autoreid ja nende teoseid, tunneb nüüdiskirjanduse peamisi arengusuundi;

Tartu Katoliku Gümnaasiumi

kohustuslike kursuste kursuseleht

	- oskab analüüsida uuemat kirjandust, kirjeldab sõnavaliku eripära ning stiili seoseid teksti sõnumiga, kujundab oma arvamuse ja loob seoseid varem loetuga; - seostab loetut tänapäeva eluolu ja nähtustega, iseenda, ühiskondlike ning üldinimlike probleemide ja väärtustega; - on läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli luule-, proosa- või draamateost eesti või maailmakirjandusest.
Hindamine	Eristav. Koondhinde moodustavad analüüsitööd, suulised diskussioonid/ettekanded ning loovtööd. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu, vormi ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse kirjanduse kooliastmehinde väljapanemisel.
Õppematerjalid	Õppekavale vastavad õpikud, kirjandusportaalid ning internetiväljaanded.
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	Valikkirjandus, mille täpsustatud nimekirja koostab aineõpetaja lähtuvalt riikliku ainekava valikutest. Kirjandusleksikonid ning terminoloogiasõnaraamatud.
Kursuse väljund	Kirjanduse rolli ja väärtuse parem mõistmine. Terviklikum maailma taju. Riigieksam. Õpilaskõigused, erinevad projektid.